

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **Nadácia D.Z.**, proti odporcovi: **Správa katastra pre hlavné mesto SR Bratislavu**, za účasti účastníka konania: **SLS**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu zo dňa 27.septembra 2007, č. V-27329/07, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25. februára 2009, č. k. 7 Sp 7/2008-12, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25. februára 2009, č. k. 7 Sp 7/2008-12 **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a** na ďalšie konanie a rozhodnutie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 25. februára 2009 (nesprávne je v rozsudku uvedený rok 2008, nakoľko zo zápisnice z pojednávania vyplýva, že krajský súd v uvedenej veci rozhodol na pojednávaní 25. februára 2009), č. k. 7 Sp 7/2008-12 potvrdil rozhodnutie odporcu zo dňa 27. septembra 2007, č. V-27329/07, ktorým zamietol návrh na povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností v prospech Slovenskej lekárskej spoločnosti, k nehnuteľnostiam parc. č. X. o výmere 761m² - zastavané plochy a nádvoría, parc. č. X. o výmere 590m² - zastavané plochy a nádvoría a parc. č. X o výmere 70m² - zastavané plochy a nádvoría, zapísaným v katastri nehnuteľností vedenom Správou katastra pre hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislavu, kat. ú. S.M. na liste vlastníctva č. X., podľa zmluvy o prevode nehnuteľností z 11. septembra 2007 uzavretej medzi navrhovateľom a SLS podľa § 51 a nasl. Občianskeho zákonníka, keď dospel k záveru, že táto zmluva obsahom aj účelom odporuje zákonu a v určitom slova zmysle aj zákon obchádza, takže je podľa § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatným právnym úkonom, a z tohto dôvodu nie je možné povoliť vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností podľa § 31 ods. 3 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov (ďalej len „katastrálny zákon“).

Po preskúmaní predmetného rozhodnutia odporcu ako aj postupu, ktorý tomuto rozhodnutiu predchádzal, dospel krajský súd k záveru, že tieto sú v súlade so zákonom. Stotožnil sa s právnym záverom odporcu, že predmetnou zmluvou došlo v rozpore s § 31a ods. 2 zákona č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby (ďalej len „zákon o neziskových organizáciách“) k nakladaniu s prioritným majetkom, a preto na základe tejto zmluvy, ktorú krajský súd podľa jej obsahu posúdil ako kúpnu zmluvu, nemohol odporca rozhodnutím povoliť vklad vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam na Slovenskú lekársku spoločnosť.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ. Podľa jeho názoru krajský súd nedostatočne zistil skutkový stav a dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym právnym záverom. Poukázal na to, že krajský súd nesprávne posúdil zmluvu o prevode nehnuteľností ako aj obmedzenia nakladať s prioritným majetkom podľa § 31a zákona o neziskových organizáciách, vôbec sa nezaoberal otázkou, či nadácia môže využívať predmetný majetok na zabezpečenie všeobecne prospešných služieb a či Slovenská lekárska spoločnosť bude predmetné nehnuteľnosti využívať na účely všeobecne prospešných služieb, účelovo konštatoval, že navrhovateľ sa snaží obísť zákaz predaja prioritného majetku v § 31a ods. 1 zákona o neziskových organizáciách, nezaoberal sa otázkou vzniku a zániku vecného bremena podľa zákona a nerešpektoval čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky. Žiadal preto, aby odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu, zrušil napadnuté rozhodnutie odporcu a vec mu vrátil na nové rozhodnutie.

Účastník konania SLS v liste zo 7. mája 2009 vyjadril súhlas s odvolaním navrhovateľa v celom rozsahu. Poukázala na to, že predmetná zmluva neodporuje zákonu, ani ho nijakým spôsobom neobchádza, nakoľko prioritný majetok je určený podľa zákona výlučne na zabezpečenie verejnoprospešných služieb a predmetom činnosti Slovenskej lekárskej spoločnosti, ktorá je občianskym združením, je zabezpečovanie všeobecne prospešných služieb, a to najmä ďalšie sústavné vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov podľa zákona č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve v znení neskorších predpisov. Tiež poukázala na tú skutočnosť, že je vlastníkom budov, ktoré na predmetných pozemkoch stoja.

Odporca vo svojom vyjadrení z 30. apríla 2009 žiadal rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť, nakoľko podľa jeho názoru prioritný majetok zmenou vlastníka nezmenil svoj charakter a preto preň platí zákaz akéhokoľvek prevodu podľa § 31a zákona o neziskových organizáciách.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 250s a § 214 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP s tým, že deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Založenie, vznik, zrušenie, zánik, postavenie orgánov a hospodárenie **neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby** (ďalej len "nezisková organizácia") upravuje zákon o neziskových organizáciách.

Podľa § 1 tohto zákona, tento zákon upravuje založenie, vznik, zrušenie, zánik, postavenie orgánov a hospodárenie neziskových organizácií.

Podľa § 2 ods. 1 tohto zákona je nezisková organizácia právnická osoba založená podľa tohto zákona, ktorá poskytuje všeobecne prospešné služby za vopred určených a pre všetkých používateľov rovnakých podmienok a ktorej zisk sa nesmie použiť v prospech zakladateľov, členov orgánov ani jej zamestnancov, ale sa musí použiť v celom rozsahu na zabezpečenie všeobecne prospešných služieb.

Podľa ods. 2 všeobecne prospešné služby sú najmä

- a) poskytovanie zdravotnej starostlivosti,
- b) poskytovanie sociálnej pomoci a humanitárna starostlivosť,
- c) tvorba, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt,
- d) ochrana ľudských práv a základných slobôd,
- e) vzdelávanie, výchova a rozvoj telesnej kultúry,
- f) výskum, vývoj, vedecko-technické služby a informačné služby,
- g) tvorba a ochrana životného prostredia a ochrana zdravia obyvateľstva,
- h) služby na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti,
- i) zabezpečovanie bývania, správy, údržby a obnovy bytového fondu.

Podľa § 5 ods. 1 neziskovú organizáciu môže založiť fyzická osoba, právnická osoba alebo štát (ďalej len "zakladateľ"), ak to nevyklučuje osobitný zákon.

Podľa § 14 písm. c) sa nezisková organizácia zrušuje rozhodnutím správnej rady o zlúčení, splynutí alebo rozdelení neziskovej organizácie,

Podľa § 16 ods. 1 správna rada môže rozhodnúť o zlúčení alebo splynutí neziskovej organizácie s inou neziskovou organizáciou alebo nadáciou.

Podľa ods. 2 pri zlúčení prechádza majetok zrušenej neziskovej organizácie na neziskovú organizáciu alebo nadáciu, s ktorou sa nezisková organizácia zlúčila.

Podľa § 17 ods. 1 nezisková organizácia zaniká ku dňu výmazu z registra. Jej zániku predchádza zrušenie s likvidáciou alebo bez likvidácie.

Podľa ods. 2 likvidácia sa nevyžaduje, ak majetok neziskovej organizácie prechádza na inú neziskovú organizáciu alebo nadáciu po zlúčení alebo splynutí. V registri sa vykoná výmaz zaniknutej neziskovej organizácie a zápis neziskovej organizácie alebo nadácie vzniknutej splynutím k tomu istému dňu. Výmaz zlučovanej neziskovej organizácie a zápis zmeny pri neziskovej organizácii alebo nadácii, s ktorou sa zanikajúca nezisková organizácia zlúčila, sa takisto vykoná k tomu istému dňu.

Podľa ods. 4 prioritný majetok podľa § 31a je likvidátor povinný ponúknuť štátu alebo inej neziskovej organizácii.

Podľa § 29 ods. 2 písm. a) majetok neziskovej organizácie tvoria vklady zakladateľov.

Podľa § 31a ods. 1 prioritný majetok na účely tohto zákona je tá časť majetku štátu, ktorú vkladá štát ako zakladateľ alebo spoluzakladateľ do neziskovej organizácie podľa osobitného zákona a ktorá je určená výlučne na zabezpečenie všeobecne prospešných služieb.

Podľa ods. 2 prioritný majetok nemožno založiť ani ho inak použiť na zabezpečenie záväzkov neziskovej organizácie alebo tretej osoby, nemožno ho predať, darovať ani prenechať do nájmu alebo do výpožičky.

Podľa ods. 3 prioritný majetok nie je predmetom likvidácie.

Podľa ods. 4 k nehnuteľnostiam, ktoré sú prioritným majetkom, vzniká v prospech štátu právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktoré sa zapisuje do katastra nehnuteľností.

Postavenie a právne pomery **nadácií** a vytváranie nadačných fondov upravuje zákon č. 34/2002 Z. z. o nadáciách a o zmene Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o nadáciách“).

Podľa § 2 ods. 1 tohto zákona je nadácia účelové združenie majetku, ktorý slúži na podporu verejnoprospešného účelu.

Podľa ods. 2 nadácia je právnická osoba; zapisuje sa do registra nadácií, ktorý vedie Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej len "ministerstvo").

Podľa § 3 ods. 1 majetok nadácie tvorí nadačné imanie, nadačný fond a ostatný majetok nadácie.

Podľa ods. 2 nadačné imanie je majetok nadácie zapísaný do registra nadácií. Pri založení nadácie je tvorené majetkovými vkladmi jednotlivých zakladateľov. Hodnota majetkového vkladu každého zakladateľa je najmenej 663 Eur. Základná hodnota nadačného imania musí byť najmenej 6638 Eur, pričom túto základnú hodnotu môžu tvoriť len peňažné prostriedky a nehnuteľnosti. Hodnotu prevyšujúcu 6638 Eur môžu tvoriť aj hnutel'né veci, cenné papiere, ako aj iné majetkové práva a hodnoty oceniteľné peniazmi. Hodnotu nadačného imania nemožno znížiť.

Podľa ods. 3 nadačný fond tvoria peňažné prostriedky, ktoré nie sú súčasťou nadačného imania alebo ostatného majetku nadácie.

Podľa ods. 4 ostatný majetok nadácie, ktorý nie je súčasťou nadačného imania alebo nadačného fondu, tvoria peňažné prostriedky, cenné papiere, ako aj iné majetkové práva a iné majetkové hodnoty oceniteľné peniazmi.

Pokiaľ ide o skutkové okolnosti prípadu, tieto medzi účastníkmi neboli sporné.

SLS (mimovládna nezávislá nezisková organizácia založená ako občianske združenie podľa zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov) a Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len MZ SR“) založili neziskovú organizáciu D. Z. (ďalej len „NODZ“), do ktorej MZ SR vložilo nehnuteľný majetok, pričom pozemky parc. č. X., X. a X v k. ú. S.M., vedené na liste vlastníctva č. X., označilo ako prioritný majetok štátu podľa § 31a zákona o neziskových organizáciách.

NODZ ponúkla prioritný majetok štátu štátnemu zdravotníckemu zariadeniu, Detskej fakultnej nemocnici s poliklinikou v Bratislave, ktorá tento majetok dňa 30.októbra 2006 odmietla.

Na základe zmluvy o zlúčení z 15. novembra 2006 všetok majetok NODZ vrátane záväzkov prešiel dňom zlúčenia 30. novembra 2006 do Nadácie D. Z. (ďalej len „NDZ“) v súlade s § 16 ods. 1 a 2 zákona o neziskových organizáciách. So zlúčením vyslovilo MZ SR súhlas.

Z listu vlastníctva č. X. Správy katastra pre hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislavu vyplýva, že pozemky parc. č. X., X. a X v k. ú. S.M., sú vo vlastníctve NDZ, pričom ako titul nadobudnutia je uvedená zmluva o zlúčení z 30.novembra 2006, (Z-1017/07), a v časti C tohto listu vlastníctva je ako ťarcha pod por. č. 1 uvedené vecné bremeno na prioritný majetok podľa § 31a zákona o neziskových organizáciách.

Dňa 11. septembra 2007 uzatvorila NDZ (ako prevádzajúci) a SLS (ako nadobúdateľ) zmluvu o prevode nehnuteľností, v ktorej sa prevádzajúci zaviazal previesť pozemky parc. č. X., X. a X v k. ú. S.M. na nadobúdateľa na zabezpečenie všeobecne prospešných služieb, ktoré vykonáva nadobúdateľ a nadobúdateľ sa zaviazal prebrať predmetné nehnuteľnosti do vlastníctva aj s ťarchou – právom vecného bremena v prospech štátu, ktoré na týchto nehnuteľnostiach viazne na základe § 31a zákona o neziskových organizáciách.

Z administratívneho spisu vyplýva, že odporca preskúmaným rozhodnutím odmietol vykonať vklad vlastníckeho práva na základe zmluvy o prevode nehnuteľností uzatvorenej medzi NDZ a SLS dňa 11. septembra 2007 z dôvodu, že podľa jeho názoru táto zmluva odporuje zákonu, keďže zmluvné strany sa v nej snažia o prevod vlastníckeho práva k prioritnému majetku, ktorý zákon o neziskových organizáciách nepripúšťa.

Treba zdôrazniť, že účastníkom tohto zmluvného vzťahu nie je nezisková organizácia, ale nadácia a občianske združenie. Zákon o nadáciách ako aj zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov presne vymedzujú, s akým majetkom a akým spôsobom môžu nadácie a združenia nakladať a hospodáriť. Prioritný majetok sa neuvádza ani v jednom z týchto zákonov.

Pojem „prioritný majetok“ pozná len zákon o neziskových organizáciách a tento definoval v § 31a ods. 1 len na účely tohto zákona.

Preto podľa názoru odvolacieho súdu, nemožno **v tomto štádiu konania** vysloviť, tak ako to urobil krajský súd v napadnutom rozsudku, že zmluva o prevode nehnuteľností uzatvorená medzi NDZ a SLS dňa 11. septembra 2007 svojim účelom odporuje zákonu, súčasne ho aj obchádza a prieči sa dobrým mravom, v dôsledku čoho je absolútne neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka **a odvolať sa pritom bez ďalšieho len na § 31a ods. 1 a 2 zákona o neziskových organizáciách** o to viac, že toto ustanovenie síce taxatívne vymenúva obmedzenia pri nakladaní s takýmto majetkom, avšak neobmedzuje dispozičné právo vlastníka absolútne.

Týmito otázkami sa krajský súd v napadnutom rozhodnutí vôbec nezaoberal napriek tomu, že boli predmetom odvolania navrhovateľa už voči rozhodnutiu správneho orgánu.

Navyše, zákonodarca s cieľom chrániť majetok štátu vložený do neziskovej organizácie a zabezpečiť jeho využívanie určeným spôsobom, zo zákona (§ 31a ods. 4 zákona o neziskových organizáciách) zriadil k nehnuteľnostiam, ktoré sú prioritným majetkom, v prospech štátu právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktoré sa zapisuje do katastra nehnuteľností.

Tak je tomu aj v tomto prípade, keď z vyššie uvedeného výpisu z listu vlastníctva vyplýva, že na predmetných nehnuteľnostiach je v prospech štátu zriadené právo zodpovedajúce vecnému bremenu.

Napriek námietkam navrhovateľa uvedeným už v odvolaní proti rozhodnutiu odporcu a jeho návrhom na výmaz tejto ľarchy z listu vlastníctva, sa krajský súd nevysporiadal so základnou otázkou, či toto právo ešte stále existuje a aký je jeho vecný obsah.

Až po zistení a určení okruhu vecných práv, ktoré pre štát zo zriadeného práva vecného bremena k prioritnému majetku, ktoré vzniklo podľa § 31a ods. 4 zákona o neziskových organizáciách vyplývajú, je možné ustáliť, či bolo s takýmto majetkom nakladané v súlade s jeho účelom.

Podľa § 221 ods. 1 písm. h) OSP odvolací súd rozhodnutie zruší, ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Podľa názoru odvolacieho súdu, je záver krajského súdu o tom, že zmluva o prevode predmetných nehnuteľností je absolútne neplatným právnym úkonom predčasný a vyplýva z nedostatočne zisteného skutkového stavu, v dôsledku ktorého

krajský súd vec aj nesprávne právne posúdil. Z vyššie uvedeného je zrejmé aj to, že krajský súd niektoré námietky navrhovateľa týkajúce sa zákonnosti postupu a rozhodnutia odporcu vôbec neskúmal ani nezdôvodnil prečo sa nimi v konaní nezaoberal.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave podľa § 221 ods. 1 písm. h) ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 prvá veta OSP zrušil a vrátil mu vec na ďalšia konanie.

V ďalšom konaní prvostupňový súd doplní dokazovanie v naznačenom smere a rozhodne o náhrade trov konania vrátane trov odvolacieho konania podľa ust. § 250k ods. 1 prvá veta OSP.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok

V Bratislave dňa 24. februára 2010

JUDr. Elena Kováčová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová